

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziiolecka

Protokolant: apl. sąd. Sebastian Konwiński

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Danuty Mazur

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 roku

sprawy **A. C. (C.)** oskarżonego z art. 244 k.k.,

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 30. stycznia 2014 roku, sygnatura akt II K 1395/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w miejsce wymierzonej oskarżonemu w punkcie 1 kary 3 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 244 k.k. w związku z art. 58 § 3 k.k., art. 34 k.k. i w związku z art. 35 § 1 k.k., wymierza oskarżonemu karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym,

b) uchyla rozstrzygnięcia zawarte w punkcie 2 i 3,

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje mocy,

3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 złotych i wymierza mu jedną opłatę za obie instancje w kwocie 180 złotych.

/M. Z./

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2014 roku, Sąd Rejonowy w Szamotułach uznał oskarżonego A. C. za winnego tego, że w dniu 21 października 2013 roku, o godz. 19.55, w P., na skrzyżowaniu ulicy (...), kierował rowerem, czym nie zastosował się do zakazu sądowego kierowania rowerami obowiązującego od 28.11.2012 roku do 28.11.2015 roku wydanym przez Sąd Rejonowy w Szamotułach z dnia 20.11.2012 roku, w sprawie o sygnaturze akt II K 1291/12, to jest za winnego popełnienia przestępstwa z art. 244 k.k. i za to, na podstawie art. 244 k.k., Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w związku z art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności Sąd Rejonowy warunkowo zawiesił na okres 2 lat tytułem próby.

Ponadto, na podstawie art. 71 § 1 k.k., Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych.

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd Rejonowy, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dn. 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym od opłaty.

Powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść oskarżonego A. C. zaskarżył prokurator, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi rażącą niewspółmierność kary polegająca na zastosowaniu warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności.

W uzasadnieniu apelacji prokurator wskazał, iż właściwości osobiste oskarżonego oraz jego dotychczasowa karalność nie uzasadniają przypuszczenia, że zawieszenie wykonania orzeczonej kary będzie wystarczające dla osiągnięcia celów kary wobec oskarżonego, jak też nie spełni swych celów w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wskazując na powyższe prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu A. C. kary 4 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się być częściowo zasadna, albowiem zainicjowała kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku, doprowadzając w konsekwencji do jego zmiany.

Na wstępie należy podkreślić, iż skarżący nie kwestionował oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jak również poczynionych na jego postawie ustaleń faktycznych, a także zastosowanej do przypisanego oskarżonemu czynu kwalifikacji prawnej.

Z racji tego, iż Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok (brak przesłanek z art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k.), dlatego też rozważania swoje ograniczył tylko do zarzutu apelacji, to jest rażącej niewspółmierności orzeczonej kary.

W tym miejscu Sąd Okręgowy przypomina, iż o rażącej niewspółmierności kary można mówić wtedy, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy jest w odczuciu społecznym karą niesprawiedliwą (vide: wyrok SN z 11 kwietnia 1985 roku, V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Z sytuacją rażącej niewspółmierności kary mamy do czynienia także wtedy, gdy rozmiar represji w rozpoznawanej sprawie jest w sposób oczywisty nieproporcjonalny w stosunku do dolegliwości wymierzanych podobnym sprawcom w podobnych sprawach. Przy czym nie chodzi o każdą ewentualną różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSPriP 1995/6/18).

Przechodząc do analizy treści wniesionej apelacji, Sąd II instancji zauważa, iż z jej treści wynika, że prokurator kwestionuje rodzaj wymierzonej oskarżonemu kary.

Nie ulega wątpliwości, że podjętym w dniu 21 października 2013 roku zachowaniem, oskarżony A. C. wykazał lekceważenie dla wydanego wobec niego przez Sąd Rejonowy w Szamotułach orzeczenia w przedmiocie zakazu prowadzenia rowerów. W sprawie niniejszej nie ulega również wątpliwości i to, że zachowanie oskarżonego w dniu zdarzenia nie było incydentalne. Skarżący, co wynika wprost z danych o karalności A. C., był uprzednio sześciokrotnie skazywany za naruszenie obowiązujących norm prawnych (k. 10-11 akt), a w dniu 21 października 2013 roku dopuścił się popełnienia przestępstwa poprzez niezastosowanie się do zakazu sądowego kierowania rowerami wyznaczonym przez Sąd Rejonowy w Szamotułach.

Niewątpliwie powyższe okoliczności przemawiały za wymierzeniem oskarżonemu kary surowej, gdyż art. 53 § 2 k.k. jednoznacznie wskazuje, że wymierzając oskarżonemu karę, sąd winien uwzględnić sposób życia i zachowanie sprawcy

przed popełnieniem przestępstwa, w tym także fakt braku spodziewanego skutku resocjalizacyjnego uprzednich skazań. Stąd zasadne jest stanowisko skarżącego co do braku pozytywnej prognozy, że oskarżony więcej na drogę przestępstwa nie wkroczy, a tym samym co do braku podstaw do zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Jednak zauważyć także należy, że osądzonym zaskarżonym wyrokiem zachowaniem, oskarżony po raz pierwszy popełnił przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości. Oczywistym jest, że dopuszczanie się przez oskarżonego naruszenia różnych rodzajowo norm prawnych nie może w żaden sposób oznaczać premiowania tegoż przy wyborze rodzaju wymierzanej mu dolegliwości. Niemniej jednak, fakt ten także nie może pozostać poza polem widzenia sądu rozstrzygającego w procesie kształtowania wymiaru kary.

W przekonaniu Sądu Odwoławczego powyższe, przy jednoczesnym przyznaniu się oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu obecnie czynu, złożeniu wyjaśnień oraz dobrowolnym poddaniu się karze, jak również chęci poprawy, winno zostać docenione przy kształtowaniu rodzaju kary.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy karą adekwatną do stopnia zawinienia i okoliczności sprawy, będzie wymierzenie oskarżonemu kary 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Zdaniem Sądu II instancji, kara ograniczenia wolności zawiera w sobie wszystkie elementy kary, gdyż spełnia cel retributywny (nieodpłatna praca) oraz cele prewencyjne (efekt edukacyjny pracy, praca na cele charytatywne, integracja przestępcy ze społeczeństwem i społeczeństwa z przestępcą), a tym samym ma szczególne znaczenie wychowawcze. Wykonanie pracy w wymiarze proporcjonalnym do stopnia szkodliwości czynu, który popełniła osoba naruszająca określony porządek prawny, stanowi w ocenie Sądu Odwoławczego najlepszy sposób na jej rehabilitację, tak aby zrozumiała, że naruszanie prawa jest nieopłacalne.

Na marginesie Sąd Odwoławczy zauważa, iż w przypadku uchylania się oskarżonego od wykonywania kary ograniczenia wolności może zostać podjęta decyzja o zamianie tej kary na zastępczą karę pozbawienia wolności. Ewentualne podjęcie takiej decyzji spowoduje, że oskarżony będzie musiał odbyć zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze wnioskowanym w apelacji prokuratora.

Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważa, że wymierzenie oskarżonemu kary tego rodzaju było możliwe z uwagi na treść art. 58 § 3 k.k. Przypisane oskarżonemu przestępstwo zagrożone jest bowiem karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą lat 5, a sam oskarżony nie jest sprawcą występku o charakterze chuligańskim, ani sprawcą występku o którym mowa w art. 178a § 4 k.k.

Z uwagi na powyższe Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że za przypisane oskarżonemu w punkcie 1 przestępstwo z art. 244 k.k., w miejsce orzeczonej kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 244 k.k. w związku z art. 58 § 3 k.k. i na podstawie art. 34 k.k. i art. 35 § 1 k.k., wymierzył A. C. karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, o czym orzekł, jak w punkcie 1 swego orzeczenia.

W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy uchylił punkty 2 i 3 zaskarżonego wyroku, o czym z kolei orzekł w punkcie 1 b orzeczenia z dnia 24 kwietnia 2014 roku, w pozostałym zakresie utrzymując zaskarżony wyrok w mocy (punkt 2).

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd II instancji, mając na uwadze to, że oskarżony uzyskuje wystarczający dochód, rzędu 1600 złotych, a także to, że nie ma nikogo na swoim utrzymaniu, zasądził od A. C. na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 złotych oraz wymierzył oskarżonemu jedną opłatę za obie instancje w kwocie 180 złotych (punkt 3 wyroku z dnia 24 kwietnia 2014 roku).

/M. Z./